

Skötselplan för naturreservatet Parravirreheden

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2020-12-18 om bildande av naturreservatet Parravirreheden. Reservatet ingår även i Natura 2000, EU:s nätverk av skyddade områden. Det innehåller både arter och naturtyper som är utpekade inom habitatdirektivet. Bevarandeplanen för Natura 2000-området fastställdes 2007-12-11 och reviderades 2018-12-17.

Innehållsförteckning

1. Allmänt	1
2. Prioriterade bevarandevärden	2
3. Mål och åtgärder	2
3.1. Naturmiljövärden	2
3.2. Kulturmiljövärden	4
3.3. Anläggningar och information	4
3.4. Tillfartsvägar	5
4. Sammanfattning av skötselåtgärder	5
5. Källhänvisning	5
6. Bilagor	5

1. Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Parravirreheden**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas. Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras.

Hela naturreservatet utgörs av den privata fastigheten Jokkmokk Stenträsk 1:5. Större skötselåtgärder ska alltid föregås av samråd med markägaren.

Samråd med berörda samebyar bör hållas om skötselåtgärder planeras som kan påverka deras verksamhet.

2. Prioriterade bevarandevärden

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade sandtallskogen med dess stora biologiska mångfald, liksom de naturtyper och arter som är utpekade inom Natura 2000.

Naturreseptatet Parravirreheden är en ovanlig tallskog i det av skogsbruk präglade skogslandskapet, och utgörs främst av grov, urskogsartad tallskog på torra, grovkorniga lavmarker. Sådan sandbarrskog är numera en ovanlig skogstyp, också i Norrbottens inland. Reservatets skogar innehåller rikligt med naturskogsstrukturer såsom mycket gamla tallar, lång trädkontinuitet, skiktning, rik hänglavsförekomst och död ved. Området hyser en värdefull biologisk mångfald med sällsynta arter som är knutna till urskogsartade skogar och kontinuitetsskogar på sandiga och skarpa hedar. Området har också en speciell geomorfologi i form av en platå genomskuren av ån Vitbäcken, vilken är ett biflöde till Natura 2000-vattendraget Piteälven. Det våtmarksområde finns i anslutning till Vitbäcken är variationsrikt och hyser mycket höga naturvärden bland annat i form av artrika strandskogar.

3. Mål och åtgärder

3.1. Naturmiljövärden

9010 Taiga

3160 Myrsjöar

3260 Mindre vattendrag

4811 Obestämd fuktig-blöt hed/gräsmark/myrmark nedanför trädgränsen

7140 Öppna mossar och kärr

9740 Skogbevuxen myr

Skogen i naturreseptatet utgörs till största delen av grov, urskogsartad tallskog på sandiga-grusiga, lavrika marker (Foto 1). Det finns gott om gamla överståndare och rikligt med död ved. Graden av påverkan från äldre tiders skogsbruk såsom dimensionsavverkning och plockhuggning är i stora delar av området mycket låg. Trots tydliga brandspår och magra hedar har Parravirreheden synbarligen inte brunnit på minst 250 år. Någon övergång mot större graninslag eller tjockt humustäcke kan inte noteras trots lång frånvaro av brand. Bränning skulle förbruka mycket av den döda veden. Naturvårdsnyttan av en brand bedöms därför vara lägre än den skada som en hård brand skulle kunna innebära för ingående miljöer och arter i större delen av reservatet. De skarpa lavhedarna är viktiga renbetesmarker och ett kärnområde av riksintresse för rennäringen. Därför bedöms fri utveckling vara den lämpligaste strategin för att bevara områdets känsliga naturvärden.

Spontant uppkomna bränder inom reservatet bör begränsas så att de inte sprider sig utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Datum
2020-12-18

Diarienummer
511-2425-2020

NVR ID
2044051

Våtmarkerna i reservatet är inventerade i Våtmarksinventeringen och har klass 1 - mycket högt naturvärde. Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets sjöar eller vattendrag. Vitbäcken är i sin helhet fiskrik, och nedströms reservatet förekommer flodpärlmussla. Restaurering genom flottledsåterställning har gjorts i Vitbäcken nedströms reservatet under senare år, men i nuläget bedöms inte att det finns restaureringsbehov så långt upp i bäcken. Utifrån den kunskap vi har om våtmarker och limniska miljöer inom reservatet föreslås fri utveckling, då ingen aktiv skötsel bedöms behövas.

Målsättningen är att främmande arter (t ex contortatall) som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen inte ska förekomma i reservatet. Idag finns inga uppgifter om att contortatall eller andra främmande arter finns inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

Foto 1: Parravirrehedens urskogsartade sandtallskog har inte brunnit på minst 250 år men har trots det inte utvecklats mot större graninslag eller tjockare humuslager eller fältskikt. Skogen bör därför lämnas för fri utveckling. Foto: Frédéric Forsmark.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska öka i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden samt naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska främst ske genom naturlig succession och naturliga processer.

- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Inga aktiva skötselåtgärder, med undantag för avveckling av främmande arter som upptäcks inom reservatet.

3.2. Kulturmiljövärden

I reservatet finns även kulturmiljövärden i form av samiska barktäkter i gamla tallar, samt en husgrund efter en skogshuggarkoja i reservatets norra ände, norr om Vitbäcken (Bilaga B). Det är viktigt att kulturmiljölämningarna bevaras och att särskild hänsyn tas så att dessa inte skadas vid eventuella skötselinsatser. För att undvika skador på kulturmiljövärden ska samråd ske med länsstyrelsens antikvarier inför planerade skötselåtgärder.

3.3. Anläggningar och information

Parravirreheden är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till endast i begränsad, främst för jakt. Trots att området nu ges naturreservatsstatus och områdets höga natur- och friluftslivsvärden blir mer kända för allmänheten bedömer länsstyrelsen att antalet besökare kommer att påverkas marginellt.

I området saknas markerade stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte heller behövs några. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

Reservatet genomkorsas i nordsydlig riktning av en kraftledning som ägs av Svenska kraftnät. I reservatets norra del finns enligt SMHI:s dammregister en före detta dammanläggning i Vitbäcken, Stärrustjärndammen, som är raserad.

Reservatsbildningen innebär inte att länsstyrelsen tar på sig något underhåll av anläggningen utan detta kommer även fortsättningsvis att ske genom ägarens försorg.

Eftersom länsstyrelsen inte har genomfört någon fullständig inventering av anordningar och anläggningar kan det finnas sådana som länsstyrelsen inte känner till inom reservatet. Bilaga B visar befintliga anläggningar inom reservatet på en översiktskarta.

Information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida.

Skötselmål

- Besökaren ska göras medveten om naturreservatets naturvärden och vad man bör tänka på vid besöket.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.

Skötselåtgärder

- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.

3.4. Tillfartsvägar

Åtkomsten till reservatet är starkt begränsad då de båda skogsbilvägarna till området är bommade och det är ca 5 km att gå innan man når reservatet från allmän väg E 45.

Vägen som leder in mot reservatet österifrån är en gemensamhetsanläggning (Jokkmokk Stenträsk ga:8) där Jokkmokk Stenträsk 2:5, 2:8, 2:10 samt 2:12 är delägende fastigheter. Vägen som leder in mot reservatet söderifrån är en gemensamhetsanläggning (Jokkmokk Stenträsk ga:7) där Jokkmokk Stenträsk 2:11, 2:12 samt 2:13 är delägende fastigheter. Vid beslutstillfället fanns inget avtal som reglerar länsstyrelsens och allmänhetens nyttjande av dessa vägar. För att tillgodose länsstyrelsens behov av vägförbindelse vid tillsyn och skötselåtgärder bör länsstyrelsen arbeta för att säkra åtkomst till vägen.

Länsstyrelsen bör följa besöksutvecklingen i reservatet och utvärdera vilket behov som finns av vägförbindelse till naturreservatet, utöver länsstyrelsens egna behov vid tillsyn och skötselåtgärder.

Skötselåtgärder

- Åtkomst till vägen bör ordnas

4. Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av skötselplan	Senast 2030
3.1	Naturmiljövården	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
3.3	Information och anläggningar	
	Uppsättning av skyltar med information om skötselåtgärd	I samband med skötselåtgärden
3.4	Tillfartsvägar	
	Säkerställa tillgång till väg fram till reservatet.	Inom 2 år efter att beslutet vunnit laga kraft

5. Källhänvisning

Länsstyrelsen 2003, 2004, 2007, 2017

Data från fältinventering

6. Bilagor

A. Översiktskarta

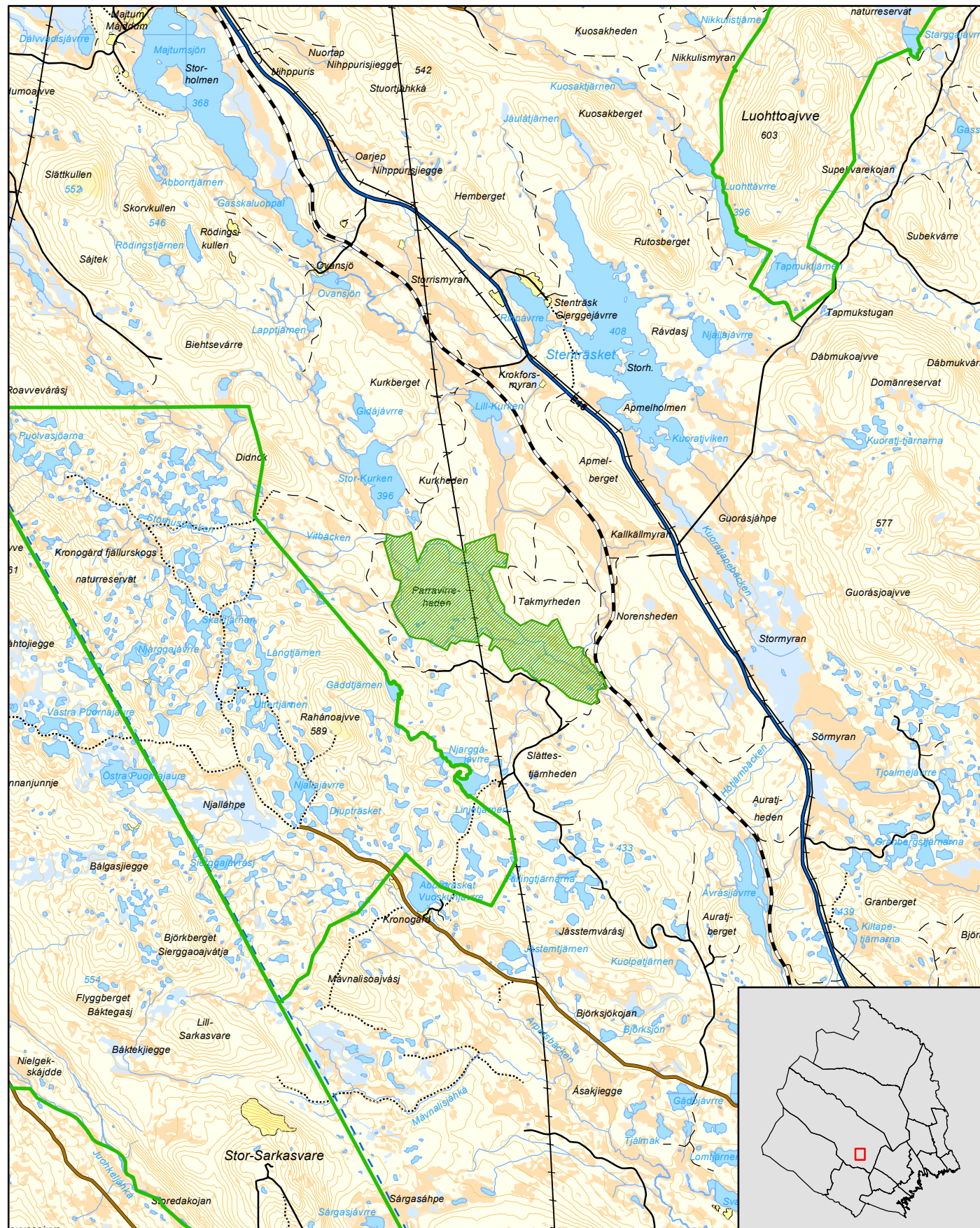
B. Skoglig naturvärdesklassning samt anläggningar

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturresevatet Parravirreheden

Jokkmokks kommun

Skala 1:100 000

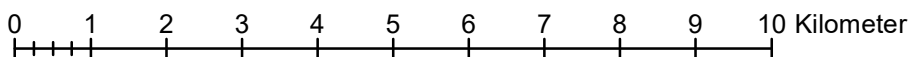

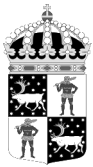
© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

Gräns för naturreservatet

Övriga naturreservat

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-2425-2020

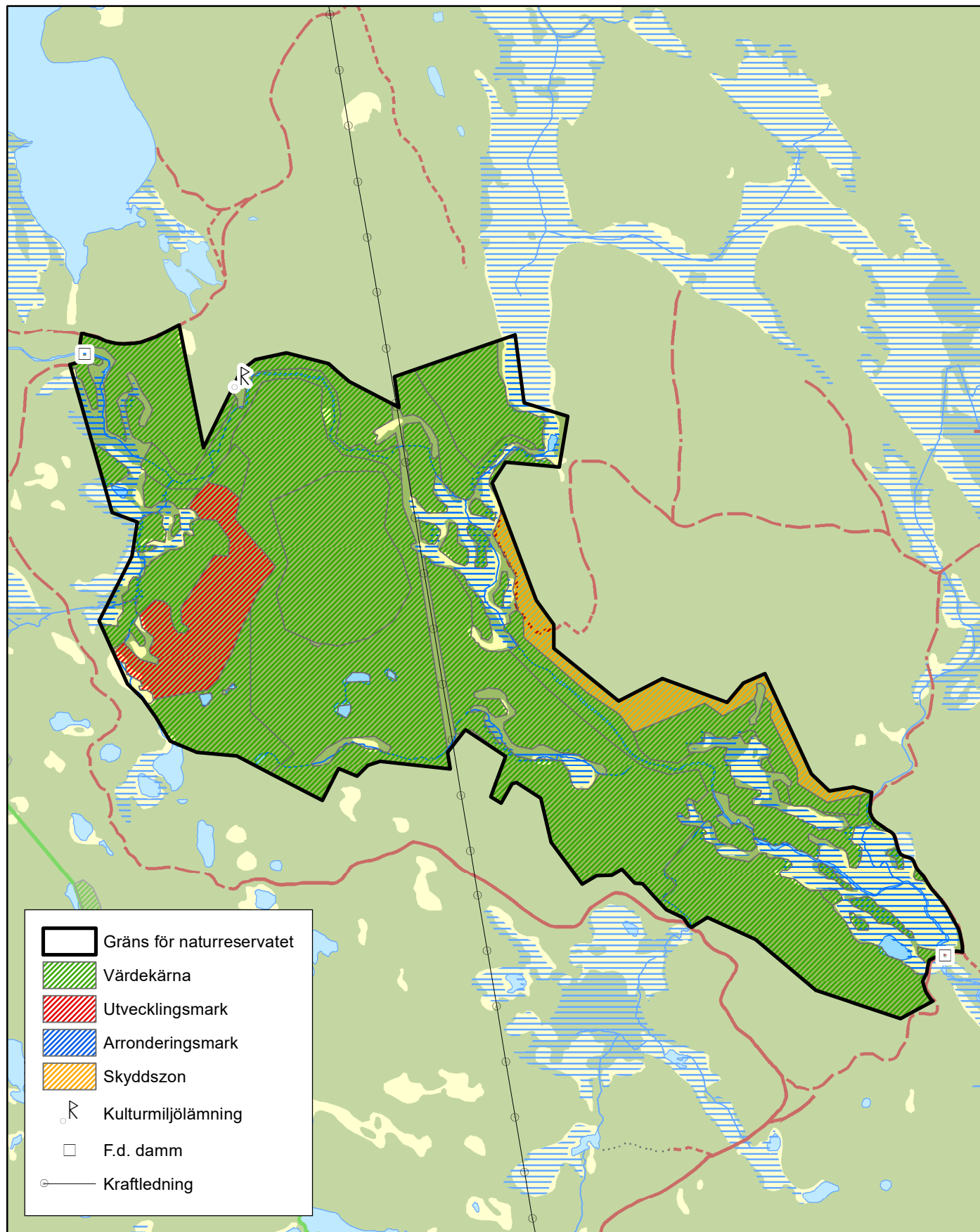
NVR ID 2044051

Bilaga B

Naturreservatet Parravirreheden

Area ca 555 ha

Skala 1:25 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

0 1 2 3 Kilometer

